

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordia, 1730

VD18 1179271X

Capvt III. An Præcedentia Benedictinis, an Canonicis Regularibus sit
debita?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

Monacho - Clerici, imò magis Clerici,
quàm *Windesemenses*.

Consideravimus nunc paulisper ista *cornua*, seu Adversariorum argumenta, ex antiquitate & Clericatu petita, vidimusquè, illa nullius esse roboris contra BENEDICTINOS; *sed ecce! cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum, Dan. 7. v. 8.* scil. id, quod *Canonicorum Regul.* arbitrato consequens est ex istis suis argumentis, *præcedentia* nimirum super BENEDICTINOS: sed & hanc consideremus.

CAPVT TERTIVM.

An præcedentia BENEDICTINIS, an *Canonicis Regularibus* fit debita?

§. I.

Statuitur & probatur conclusio.

97. **D**ICO: BENEDICTINI de jure præcedunt *Canonicos Regulares ordinis s. AVGVSTINI*. Quamvis hæc conclusio ex dictis sit consecutanea, juvat tamen specialiter, eam hîc tueri, ut pateat, quid

quid Juris à probatissimis Doctõribus, & à consuetudine BENEDICTINIS tribuatur, & Adversariorum indebitus usus, seu abusus Bullæ à PIO IV. in favorem Lateranensium anno Domini 1564. emanatæ enervetur. ex quâ COMMENTATOR fol. 84. deducere conatur prærogativam præcedentiæ sibi, suisquè *Canonicis Regularibus* non tantum præ BENEDICTINIS, sed etiam *Canonicis sæcularibus Cathedralibus* deberi, ita ut, quando *Canonicus sæcularis*, vel plures absque suo Capite, sc: *Episcopo*, vel *Archi-Episcopo cum Canonicis Regularibus* conveniunt, tunc *Canonicos Regulares* præcedere. Possessionem hujus prætensi Juris prætendent fortè, ubi primitùs subegerint BENEDICTINVM ORDINEM, sed hic murus aheneus esto.

Si in *Germaniam, Galliam &c.* BREVE PII IV. supra memoratum fuisset extensum, æquè lubentes acquiesceremus (dicit MABILLON in *Apol. fol. 55.*) verùm, cum id in nos torqueri nequeat, nisi, ut præjudicium casûs particularis, licere nobis arbitramur, discutere, utrùm causæ, id BREVE impetrantes juvent *Canonicos Regulares*

gulares ad MONACHOS BENEDICTINOS expugnandos. Hôc notatô

98. PROB. Conclusio autoritate probatissimorum Authorum: CASSANÆVS in *Catalogo gloriae mundi p. 4. confid. 54. fol. 195.* de ORDINE BENEDICTINO ita scribit:
 „Concludendum est, quod HIC ORDO
 „omnes quoscunquè alios excedit, seu
 „præcedit, etiam *Canonicos Regulares*, ut
 „dictum est; & ista est opinio omnium
 „Doctorum Canonistarum, & scriben-
 „tium - - - & ista est communis, quam
 „omnes tenent, de quâ multum amplè
 „per Concilia PADVANA, BONONIEN-
 „SIA videre poteris, cum sint impressa
 „per VOLATERANVM in suâ antropologiâ
 „in 2. tom. l. 21. „ CASSANÆO con-
 „sentit RENATIVS COPPINVS Author,
 quemadmodum iste â partium studio alie-
 nus, qui post sententiam PII IV. scripsit.
 FERDINANDVS WEIZENGERVS J. U.
 Doctor, Serenissimi *Bavariæ Ducis MA-*
 XIMILIANI Consiliarius, in celeberrima
 INGOLSTADIENSI Academia Professor
 Ordinarius, in *Affertionibus Juris Can. de*
Personis, rebus &c. anno 1618. editis fol. 17.
 ita loquitur: “Sunt autem & inter ipsos
 or-

ordines sæpenumerò quæstiones circa
 præminentiam, dum videlicet alii an-
 tiquitate temporis, alii perfectione sui
 instituti, nonnulli numero eorum, qui
 suam profitentur Religionem, aut testi-
 moniis Principum & Magnatum publi-
 cis utuntur, illud constat, Ordinem s.
 BENEDICTI circa annum Dom. DXX.
 fuisse institutum, aliisque, etiam *Canoni-
 cis Regularibus* esse præferendum.

99. NICOLAVM BOËRIVM J. U. Cla-
 rissimum Interpretem, Tractatum tom. 16.
 refert sic dicentem: n. 25. & seq. "Deinde
 Monachi, & alii Religiosi juxta eorum
 antiquitatem præcedunt, ut tenet ANDR.
 in dicto cap. *quorundam*, & FELYN. in di-
 & rubr. col. 3. post medium. ex quo infert
 DOMIN. in dict. cap. *Episcopus*, quod Mo-
 nachi debent præferri *Canonicis Regula-
 ribus*, quia D. BENEDICTVS composuit
 Regulam Monachorum, quæ est appro-
 bata; ut capit: *super eodem de regul. &
 fuit ante Regulam Canonicorum Regula-
 rium* approbata. Nec obest secundum
 eum, cap. *avaritiæ, de præbend.* quod præ-
 mittit *Canonicos Regulares*, quia ibi præ-
 mittit in vitio avaritiæ, non in merito

Re-

„Religionis, ut notat ibid. JOAN. ANDR.
 „HOSTIENSIS, & ABBAS antiquus &
 „modernus, & tenet PET. de MONTE in
 „dicto Tract. de Papa & Conc. in V. quæst.
 „& FELYN. in dict. rubr. qui alleg. textus
 „pro hoc facere in cap. Deus, de vita & ho-
 „nestate Cleric. & rubric. de statu Mon. &
 „Canon. Regul. & textus in cap. 2. de supp.
 „neg. prælat. Ubi primò nominantur Mo-
 „nachi. Ad idem capit. perniciosam XLIII.
 „q. 2. Ubi Papa enuntians quasdam regu-
 „las approbatas, incipit à Regula s. BE-
 „NEDICTI & BASILII, & postea no-
 „minat AVGVSTINVM, à quo dicuntur
 „regulam habuisse *Regulares Canonici*; er-
 „go arguendo ab ordine literæ, Monachi
 „præcedunt; & paulò post: Monachi s.
 „BENEDICTI præcedunt BASILEOS, li-
 „cet s. BASILIVS fuerit rogatus à SYM-
 „MACHO Papa, quod interesset electio-
 „ni ejusdem SYMMACHI Successoris, se-
 „cundùm GLOSS. in dict. cap. bene quidem,
 „tamen morte præventus non interfuit,
 „ut dicit ibid. GLOSSA in vers. memorie:
 „Demùm secundùm Card. ALEXANDR.
 „alii Monachi secundùm eorum antiqui-
 „tates debent accedere, & post ipsos Mo-
 nachos

„nachos *Canonici Regulares*, post *Canonicos*
 „*Regulares* ponendi sunt *Mendicantes &c.*
 „&c. BOËRIUS.

Per omnia concordat cum BOËRIO
 FELINVS Auditor ROTÆ in *cap. de major.*
 & *obed.* item BAPTISTA CACCIALV-
 PVS, quem FELINVS vocat *solemnem*
 & *singularem virum*, *consistorialem* &
Principalem Advocatum.

CARAMVEL de CISTERC. *præced. p. 3.*
 adducit ingentem DD. numerum post
 PIANÆ BVLLÆ emanationem tenentium,
 MONACHOS BENEDICTINOS, præfe-
 rendos *Canonicis Regularibus*, qui *Laterana-*
nenses non sunt. Alii aliqui Authores ci-
 tabuntur in solutione objectionum, ubi
 & de consuetudine.

§. II.

Expenditur antiqua consuetudo
 quoad præcedentiam.

100. OBJICIES I. Consuetudo non
 tantum legum, sed omnium Jurium opti-
 ma interpret, vel maximè in quæstione
 de præcedentiâ attendenda & observanda
 est, sed in multis insignibus locis præferun-
 tur

tur *Canonici Regulares* MONACHIS, ergo &c.

Resp. C. Maj. quam docent DECIVS super *secund. ff. veteris l. cum quid lect. 2da* &c. BAL. in *l. observare §. antequam*, sive de *offic. proconsulis in c. cum olim*, in *prin. de consuet. Card. de LVCCA miscell. Eccles. disc. 38. n. 5.* ENGEL. C. de *Major. N. min. cum CACCIALVPO in suo cons. hâc super re dato col. 7.* sic loquente. “Rogo patres Reverendi, ut deponatis affectum, & non fallamini, æquivocando, nam de *Canonis Regularibus Ecclesiarum Cathedralium* non est contentio, quia præhonorantur ratione Capituli; aliâs autem consuetudo est vetustissima contra vos *Canonicos Regulares Ecclesiarum non Cathedralium* - - - nonne id palpatis ex *vetustissimâ tabulâ Ecclesiæ Ravennatis?* nonne videtis id observatum in *CONCILIO PISANO* tempore *ALEXANDRI II.* ubi semper Monachi & ipsorum Abbatibus vocantur post Episcopos, & Monachi *BENEDICTINI* ante *Canonicos s. AUGVSTINI?* nonne id servatum fuit in *CONCILIO CONSTANTIENSI?* hoc servatum est, & servatur in *Civitate*

VE-

„VENETIARVM, PADVÆ, FLOREN-
 „TIÆ, SENARVM, & ut accepi, in
 „omnibus ferè locis illustribus citra & ul-
 „tra montes.,” Ita CACCIALVPVS

IOI. JOANNES CAMPEGIVS in suo
 cons. pro BENED. §. 4ta ratio, dicit: “Con-
 „suetudo est in omnibus Civitatibus, quod
 „in processionibus, & aliis actibus publi-
 „cis MONACHI sint in loco digniori &
 „honorabiliori,” & postquam retulit, in
 Litaniis S. GREGORII M. ROMÆ habi-
 tis nullam fieri mentionem *Canonicorum*
Regularium (utpote tum temporis non
 existentium, uti *c. t.* probatum est) sic
 pergit: “Item in Regno HVNGARIÆ,
 „FRANCIÆ, ANGLIÆ, in ALEMAN-
 „NIA, BVRGVNDIA, in Civitate LEO-
 „DII, COLONIÆ, THOLOSÆ, semper
 „MONACHI præponuntur *Canonicis Re-*
 „*gularibus*. Idem observatur in ITALIA,
 „videlicet VENETIIS & FLORENTIÆ,
 „ubi sunt annales Processiones, in quibus
 „semper MONACHI præponuntur *Can-*
 „*onicis Regularibus*. In AVSTRIA primò
 „incedunt Mendicantes, postea *Canonici*
 „*Regulares*, deinde *Monachi* S. BENEDI-
 „CTI, postremò omnis Clerus. Idem

L

fer-

„servatur in Civitate ARGENTINA, & in
 „Civitate RATISBONENSI, & in Regno
 „HVNGARIÆ, sic solebat fieri in aliis Civi-
 „tatibus pacificè & quietè, ut MEDIOLA-
 „NI, PAPIÆ, & MANTVÆ, in quâ Civi-
 „tate erat Conventus Monachorum s.
 „ANDREÆ, qui semper præponebantur
 „aliis Religiosis & *Canonicis Regularibus*
 „S. MARCI, ibidem existentibus. Quid
 „plura? idem observatur ROMÆ, constat
 „autem, quod Stylus CVRIÆ ROMANÆ
 „innititur Juri communi &c., Haftenus
 CAMPEGIVS.

Quem sic refert ANT. MASSA GAL-
 LESIVS, citans & pro eâdem sententiâ
 n. 252. JOAN. ANDREAM, utrumque Ab-
 batem, BENEDICTVM CAPRAM, *Card.*
 FLORENTINVM, *Card.* TVRRE CRE-
 MATA, *Card.* ALEXANDRINVM. GEMIN.
 Auditorem Camerae, PHILIPPVM
 DECIVM; Collegia DD. BONONIÆ, PA-
 DVÆ, & FERRARIÆ, LANCELLOTVM,
 COSMAMPASSETVM, BAPTISTAM de
 S. BLASIO, JOAN. ANTON. PAPIENS;
 FRANCISCVM CVRTIVM Seniore &
 Juniore, DOMINICVM PISELLVM,
 FRANCISCVM PVSTERIA, BONIFACIVM
 de

de PICHIS, STEPHANVM COSTA, ALEXAN-
DRVM de NEVO, ANTONIVM FRANCISCVM
de Doctoribus, STEPHANVM de deside-
riis, BARTHOLOMÆVM de Aquis, Gene-
ralem Ordinis *Eremitarum* s. AVGVSTI-
NI, VRBANVM Abbatem Mediolanen-
sem & BRVNONEM Monachum.

IO2. Quorum omnium nume-
ro, autoritate & bonis rationibus
quasi confusi, & victi pauci illi *Canonici
Regulares* Congr. Lateranensis sc. DOMI-
NICVS TARVISINVS, CELSVS VERO-
NENSIS, & EVSEBIVS Mediolanensis,
qui tempore INNOCENT. VIII. hanc
quæstionem primò moverant, destiterunt
à molestiis, MONACHIS NIGRIS infe-
rendis; Sed iidem ob magnum ambitio-
nis prurium (ait ANT. MASSA) non va-
lentes quiescere, converterunt se contra
Olivetanos, quibus omnino dicebant, se
esse præferendos, allegando, quod illi non
essent verè Monachi s. BENEDICTI, cum
gestarent habitum album, cum *Ord.* s. BE-
NEDICTI nigrum. Primus inter eos confi-
ctus excitatus fuit in Civitate PISTORII, ad
quem sedandum INNOCENTIVS VIII.
Papa per suum BREVE, datum d. 16. Octob.

1484. commisit causam cognoscendam & terminandam JOANNI DAMIANO de BECCIS, de s. GEMINIANO Canonico Volaterrano, Decretorum Doctore, tunc Vicario Generali NICOLAI PANDOLFINI PISTORIENSIS Episcopi. Qui visis consiliis LANCELLOTTI, DECII, quibus subscripserunt præter alios ANT. de CONCHIS, GUIDO de ARETIO, BVLGARINVS de BVLGARINIS, & BARTHOL. SOCCINVS; item Consilio CAMPEGII, & opusculo JACOBI de TRAJECTO, tanquam Delegatus Apostolicus die 17. Maji 1488. protulit sententiam definitivam pro Monachis *Olivetanis*. Similiter etiam pro Monachis PARISIIS Judicatum fuisse dicit CACCIALVPVS col. 7.

103. Sicquè gavisi sunt BENEDICTINI avito suo præcedendi Jure super *Canonicos Regulares* universim omnes, usque ad tempus CONCILII TRIDENTINI, quamvis enim tempore LEONIS X. Canonici Lateranenses obtinuerint, ut in processibus abjecto habitu, quem domi & in plateis tantum portabant, sc. Caputio & Cappâ nigrâ, ponerentur cum suis Rochettis ceu Camisiis albis & biretis
post

post Clerum sæcularem, quasi pars illius Cleri, nihil interea mali suspicantibus BENEDICTINIS, cùm, ut quis habeat aliquam præcedentiæ prærogativam, debeat incedere in indumentis, gradui suo convenientibus, & aliàs consuetis, ut docet BVTRIVS in c. 1. de auth. & usu pallii, & Card. ALEXAND. in can. Episcopus 17. Canonici autem Regulares isti in illo actu non incedebant in habitu suæ institutionis, & consueto, unde & quâ tales non præcedebant. Proinde, etsi hõc stratagemate BENEDICTINIS præcedentiam subdolè præripere quæsièrint, nulla tamen de præcedentiæ jure movebatur quæstio. Tempore autem CONC. TRIDENTINI Canonici Regulares Congreg. Lateranensis prænominatorum DOMINICI, EVSEBII, & CELSI forsan Discipuli aut æmuli, videntes, quod S. M. PAVLVS III. & JULIUS item III. jufferant, ut ipsi CASSINENSES mitterent tres ex suis Abbatibus, ad s. TRIDENT. CONCILIVM, non quieverunt, donec à PIO IV. magnis intercessionibus obtinuerunt, ut ex eis quoquè tres possent accedere, prout accesserunt, fuitquè eis per Reverendissimos Legatos assigna-

tus locus post ipsos Abbates Cassinenses.

“Ipsi verò statim more solitò (verba „ sunt ANT. MASSA) cæperunt velle ejicere Cassinenses de loco & possessione suâ, „ & velle illos præcedere, dederuntquè „ occasionem liti, ut verum esse appareat, „ quod à multis historiarum authoribus „ proditum est; adeò potentem esse in „ animis hominum majorum suorum imitationem, ut sæpissimè successores in „ unâ & eâdem familiâ, nedum bonos mores, verùm etiam vitia suorum antecessorum imitanda sibi proponant, in eâquè imitatione sibi placeant, atque etiam „ exinde gloriam captent.” Ita cit. MASSA GALLESIVS n. 207.

104. Tandem prædictis illis omnibus non attentis, sub PIO IV. anno 1564. controversia in favorem Canoniorum Lateranensium sic decisa est: sc. *Canonicos Regulares Congr. Lateranensis, uti Clericos NB. dimissâ superiori veste, pallio seu Cappâ, in lineâ veste, Clericaliquè habitu incedentes, in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis & privatis præcedere debere.* Cujus sententiæ defectus omnes
etiam

etiam substantiales ex Apostolicæ potestatis plenitudine supplet idem PIVS IV. per Bullam sententiæ confirmatoriam eodem anno, die 18. Januarii emanatam.

Cardinales Judices ad antiquitatem, istorum Canonorum demonstrandam, usi sunt aliquot verbis Bullarum BENEDICTI XII. & EVGENII IV. quibus ajunt standum esse, nam, cum materia dubia dici possit, standum est in dubiis determinationi Papæ. Videbatur autem Cardinali CICADÆ antiquitas *Canonorum Regularium* dubia, quia tum temporis eadem quæstio explicatu difficilis erat, historiâ nondum satis illustratâ, sed cum nostrâ ætate, studio eruditorum historiæ multum lucis affusum sit, præsumpta illa antiquitas profuse evanuit. Et certè, si Canonicos Lateranenses inter & BENEDICTINOS controversia recrudesceret (inquit MABIL-LON. fol. 49.) dubio procul BENEDICTINI Cassinenses causam evincerent. Nunc

§. III.

WINDESEMENSES an etiam
Lateranenses?

105. OBJICIES secundò. Cum COM-
L 4 MEN-

MENTATORE *fol. 76. Canonici Regulares s. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis* ratione solius antiquioris Ordinis & essentialis Clericatûs, ex definitiva sententia summi Pontificis præcedunt Monachos BENEDICTINOS, utpote accidentaliter tantùm Clericos, & ordine Juniores: atqui *Canonici Regulares GERMANIÆ, HISPANIÆ &c.* sunt ejusdem speciei ordinis ac Clericatûs cum Lateranensibus, ergo etiam Canonici GERMANIÆ præcedunt quoscunque Monachos, ob paritatem rationis. Ita COMMENTATOR suò Judiciò perquàm validè, sed

Resp. Transmissis præmissis, N. conseq. Syllogismus enim ille, sicut non valet vi materiæ, ita nec vi formæ, estquè merus paralogismus, habens quatuor terminos, subjectum enim Majoris (sc. *ly Canonici Regulares s. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis*) quod deberet esse medium, non ponitur idem in minori, sed variatum, nempe in obliquo, ut patet consideranti, committunturquè in hoc argumento suò modò fallaciæ & *accidentis & figuræ dictionis*, uti emunctæ naris Dialecticum

eticum, hanc appellam legentem minimè fugit.

Ut ergo legitimè concludatur, sic ponatur minor: atqui *Canonici Regulares GERMANIÆ, HISPANIÆ sunt Canonici Regulares s. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis*; sed ista minor est falsa secundùm ipsum COMMENTATOREM, qui fol. 76. & 77. fatetur, CRVCELINGENSES *Canonicos Regulares ORD. S. AVG.* non esse Congregationis Lateranensis. Sicquè Judicatum fuit à Curia Romana anno 1706. die 8. Febr. hisce verbis: „Prædictis anno & die CAROLVS de Marinis Cameræ Apostolicæ Auditor, motâ præcedentiæ, controversiâ CREVTZLINGEN contra PETERSHAVSEN, agnovit Bullam PII IV., cujus executio pariter à CREVTZLINGENSIBVS in libello seu monitorio specialiter petita fuit, esse alienam à nostris terminis, dum nec CREVTZLINGENSES sint NB. de Congregatione Lateranensi; ERATH. *Can. Reg. in Comment. ad reg. s. AVGVST. fol. 77.* nec PETERSHVSIANI de Congregatione Casinensi, quæ non excedit fines ITALIÆ, CARD. LVC. *de reg. discip. c. 19. n. 21.* in-

„ter quas Congregationes diploma PIA-
 „NUM emanavit, ut in terminis termi-
 „nantibus firmant TAMBVV. *de Jure Abb.*
 „tom. 1. disp. 25. q. 6. n. 8. BORDON. tom. 4.
 „theatr. præc. § major. n. 255.” Ita CV-
 RIA ROMANA.

106. Confirmatur ex JOAN. BVVSCHIO,
 qui, cùm esset Præpositus *Novi Operis Hal-*
lis, de se ipso, scribit *l. de reform. Monast. &*
habetur in MSto Kiloniensi c. 19. se ob re-
 formationis zelum cum laude notum fu-
 isse ROMÆ, & Ecclesiæ Lateranensis Mo-
 nasterii *Canonicorum Regularium*, ac totius
 Provincialis Capituli eorum fraternitatem
 recepisse. Ad quid autem Lateranensis
 capituli seu Congregationis fraternita-
 tem impetrâsse, si *Windesemenses* sunt ejus-
 dem Congregationis? cum sim Ego Capi-
 tuli sive Congregationis *Bursfeldensis*, non
 expecto, sed habeo dictæ Congregationis
 confraternitatem, nec indigeo modò spe-
 ciali concessione. Accedit, *Windesemen-*
ses proprium habere *Generalem*, propria
 statuta à Lateranensibus diversa, composi-
 ta per aliquot Religiosos viros, specialiter
 ad id deputatos, uti refert JOAN. BV-
 SCHIVS *Chron. WIND. l. 1. c. 24.* Item
 Cano-

Canonici Regulares Lateranenses ex instituto & professione innatum officium habent curæ animarum, uti docet BORDONVS *Decis. Miscell. de Can. Later. Juribus Paroch. per tot.* WINDESEMENSIVM è contra instituto cura animarum est contraria, uti monstratum est supra c. 2. §. 2. n. 74. Quomodo ergo LATERANENSES & WINDESEMENSES ejusdem Congregationis?

107. Hinc risu meritò excipitur recentior illa, non nisi meram præcedentiæ ambitionem spirans titulaturâ, quâ *Canonici Regulares* à se ipsis, teste ABAILARDO sic appellati, se ipsos nunc (uti in aliquibus mortuariis eorum epistolis videre est) *Ordinis S. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis Capituli WINDESEMENSIS* appellitant. Quod quæso inter Capitulum & Congregationem *Windesemensem* discrimen? non aliud sanè, quàm inter enssem & gladium, cum ab ipso BVSCHIO, sicut *Congregatio Lateranensis*, ita & passim *Windesemensis* vocetur capitulum. Sic & liber JOANNIS BVSCHII, quem anno 1621. ANTWERPIÆ in 8 edidit HERIBERTVS ROSWEIDVS S. J. vocatur *de origine Congre-*

gregationis *Windesemensis*. MIRÆVS in suo chronico universalis, edito *Antwerpia* 1608. ad annum 1387. vocat illum librum *de origine, virisque illustribus Capituli seu Congregationis Windesemensis*. Imò & CONGREGATIO NOSTRA BURSFELENSIS ab eodem BVSCHIO vocatur *Capitulum de reform. monast. c. 44.* ubi dicit, per Abbatem *Bursfeldensem* JOANNEM de HAGEN (sic habetur in Chronico CLVSINO) HILDESIESEM quondam Canonicum in *Cartallo*, multa ORDINIS NOSTRI Monasteria per SAXONIAM, THVRINGIAM, MISNIAM, & circa partes RHENI, in FRISIA, WESTPHALIA, & in partibus stagnalibus esse reformata, de quibus unum congregavit Capitulum ORDINIS S. BENEDICTI, quod Capitulum BURSFELENSE nominatur, plus quàm triginta sex habens virorum Monasteria, demptis Monialium. Ita ille. Sic & in JOANNIS LEGATII *chron. Monasterii s. GODEHARDI n. XV.* CONGREGATIO BURSFELENSIS vocatur *Capitulum*, & aliàs usque hodie sæpè. Accedit, quod ipsi *Windesemenses* hâc in re sibi ipsis minimè constent, dum etiam aliqui se *Capituli Windesemensis*, alii se *Congregationis Windesemensis* scribunt.

108. Sed nunc ad spurium istum COMMENTATORIS syllogismum redeamus. Quid ad primam ejus propositionem dicendum sit, prudens lector facilè colliget ex dictis *cap. 1. & 2.* CORBINIANVS KHAMM respondet sic: *Canonici Regulares Lateranenses &c.* præcedunt BENEDICTINOS ex sententiâ definitivâ prolatâ ex fundamentis dubiis, & ideo indiguerit BVLLA defectuum suppletivâ C. ex fundamentis certis & clarè probatis N. CARAMVEL Â COMMENTATORE *fol. 77*, relatus, sic distinguit: *Lateranensibus* adjudicata est præcedentia ex privilegio seu gratiâ C. ex naturâ rei, seu debito, vel Jure Negat. Unde

Ad 2dam propositionem Dico: datô, quòd *Canonici Regulares GERMANIÆ* sint ejusdem speciei Ordinis ac Clericatûs cum *Lateranensibus*, tamen prædicta sententia in eorum favorem extendi & trahi non posset. *non enim, quod uni sigillatim conceditur, statim omnibus convenit.* CAN. hinc est 39. 16. q. 1. & quod alicui gratiosè conceditur, trahi non debet aliis in exemplum. Reg. 74. *Juris in 6.* nec licet unquam (inquit CORBIN. KHAMM.) BVLLAM seu privilegium ad

ad causas aut personas non expressas extendere, etsi subsistat quædam paritas. Ratio â priori est, quia BVLLÆ, aut privilegia non valent ultra intentionem conferentis, â qua pendent: si ergo intentio se non extendit de causâ ad causam, & de personâ ad personam, nec valor extendi potest. Paritas autem rationis plus non evincit, quàm quod alius sit æquè dignus privilegio; sicut alius pauper est æquè dignus eleemosynâ, neque tamen, quia unus accipit, alter par Jus acquirit. Aliud enim est, esse dignum privilegio, aliud illud habere.

109. Constat etiam ex sententia CAROLI de MARINIS nunc S. R. E. Cardinalis n. 105. allatâ, item ex TAMBVR. & BORDONO in illa citatis. TAMBVR. l. c. sic habet: “illud tamen advertere oportet, quod circa litem illam stabilita & decisa ad favorem *Canonicorum Regularium Lateranens.* non extenduntur ad alios Abbates & *Canonicos Regulares* cæterarum Congregationum, etiam sub s. AVGVSTINO militantium, & ideò minùs benè JOSEPH MOZZAGR. l. 2. §. 8. fol. 9. p. 2. probare contendit sententiam
â PIO

à PIO IV. ad favorem *Canonicorum Re-*
gularium Lateranens. latam, æquè pro Ca-
 nonicis suæ Congregationis s. SALVA-
 TORIS BONONIENSIS facere: cum
 ex ejusdem sententiæ verbis id non fa-
 tis appareat: imò contrarium eliciatur;
 cum in ea Lateranensis tantum Congre-
 gationis Canonici nominentur; ideo me-
 ritò illius dicta circa hoc confutantur à
 GABRIELE PENNOTO *histor. tripart.*
Canon. Regular. l. 2. c. 53. n. 12. ubi testa-
 tur, dictæ Congregationis s. SALVA-
 TORIS BONONIENSIS Canonicos in
 eâ causâ ne per somnium quidem no-
 minatos, sed neque laborum, vel ex-
 pensarum participes fuisse., ita TAM-
 BVR.

BORDONVS *l. c.* sic docet, "Hujusmo-
 di sententia restringitur ad favorem so-
 lum *Lateranensium*, exclusis à favore alijs
Canonicis Regularibus, contra præcisè &
 solummodò NB. MONACHOS CASSI-
 NENSES, eâ ratione, quia in sententiâ
 & BVLLA fit tantum mentio de his dua-
 bus Religionibus, ut patet legenti; ergo
 alijs nec prodesse, nec obesse potest, *cap.*
super 15. de offic. deleg. cap. veniens. 8. de
trans-

transact. BARBOSA axiom. 199. n. II. tum
quia sententia est strictissimi Juris, FVL-
GOS. conf. 49. ALEX. vol. 7. conf. 164. DEC.
conf. 47. tum quia intelligitur absque
præjudicio 3^{ti}, L. Et post 12. §. res quæ ff.
famil. Erisc. tum quia conformis debet
esse libello. l. ut fundus 18. ff. de Jud. lis
autem solùm erat inter prædictos. De-
mum sententia tantum importat, quan-
tum sonat, SOCIN. JUN. conf. 181. n. 6. Et
97. ROTA vol. 2. decis. 317. n. 4. sonat au-
tem in Lateranenses & Cassinenses. er-
go illos tantùm comprehendit - - - fa-
vet hæc sententia Lateranensibus, non
prout singuli spectantur, sed prout capi-
tulariter considerantur, quod probatur
ex verbis sententiæ &c. &c., Hactenus &
pluribus BORDONVS.

§. IV.

BENEDICTINI sunt in possessione
præcedentiæ super *Canonicos Regu-
lares* non Lateranenses.

HO. Idipsum constat ex consuetudine,
optimâ legum interprete, & BENEDICTI-
NORVM continuatâ possessione præce-
den-

dentia super *Canonicos Regulares non Lateranenses*. Nam Congregatio s. SALVATORIS, seu BONONIENSIS quatuor Monasteria ROMÆ habens, in omnibus ITALIÆ urbibus, etiam Romæ in conspectu Pontificis, Cardinalium, & totius Cleri (teste non tantum MABILLONIO in *replica fol. 54.* sed plurimis gravissimis viris, qui ipsi talibus processibus sæpius, & adhuc noviter interfuere) cedit BENEDICTINIS.

In GALLIA nulla ferè est Civitas paulò nobilior, in quâ, concurrentibus utriusque Ordinis aſſeclis, BENEDICTINI non primas ferant. Eo jure gaudent præcipuè RHEMIS, SVESSIONE, CABILLONE, BELLVACI, NORCIOMI, ATTREBATI, TVRONIS, AVDOMAROPOLI &c. item RHOTOMAGI, BITVRICIS, ANDEGAVI, CENNOMANNI, BAJORÆ &c. Ita MABILLON in *replica fol. 62.* Cùm autem anno 1688. *Canonici Regulares in BVRGVNDIA præcedentiam BENEDICTINORVM, in Comitibus statuum BVRGVNDIÆ longâ possessione roboratam, impugnarent, R. P. D. MABILLON, BENEDICTINVS Congreg. s. MAVRI Ad-*
M ver.

versariorum ictus adeò validè retorsit, ut palmam cum rubore BENEDICTINIS cedere sint coacti, ipsò Rege Christianissimò, perlectâ geminâ apologiâ per solemnem sententiam MABILLONIO victoriam attribuyente.

In inferiori GERMANIA in omni publico conventu primum locum dari BENEDICTINIS, notorium dicit CARAMVEL *de Cisterc. præcedentia p. 3. n. 251. & seq.* ostenditquè id practicari *Oosterkirch, Aldenburgi, Bruxellis, Lovanii, Brugis, Valenciennis, Turnis, & in Comitibus & Congregatione statuum.*

In superiori GERMANIA Abbas *Weingartensis* Ord. s. BENEDICTI in electionibus, exequiis Reverendissimorum & Celsissimorum Ordinariorum Constantiensium honoratiorem locum *Creutzlingen* Ord. *Can. Regul.* nunquam permisit, usquè huc, nec deinceps permittet, uti refert P. EGGER *in Idæa Ordinis fol. 336.* in liberâ ac Imperiali Civitate *Augustanâ* Abbas VDALRICIANVS, & alii BENEDICTINI absquè ulla controversia præcedunt *Canonicos Regulares* s. AVGVSTINI, uti testatur

CORB.

CORB. KHAMM professus ad SS. VDALRICUM & AFRAM.

III. In *Austria* inquit COMMENTATOR
fol. 147. Reverendissimus Prælatus Cano-
 nicorum Regularium in Claustro *Neoburgi*
 omnes BENEDICTINOS Abbates, alios-
 què, nemine contradicente, præcedit.
 Communicavi hæc (scribit P. EGGER *l. c.*)
 cum viris gravibus, consuetudinumquè
 in Provinciis illis admodum gnaris, qui
 vehementer exarserunt, & ore tenus, scri-
 ptoquè ex toto contrarium asseverârunt,
 attributis Adversario titulis, quibus no-
 lim importunè, vel ejus, vel alienas au-
 res gravare. Ego autem præcedentiæ
 praxin Reverendissimorum Dominorum
 Prælatorum inferioris *Austriæ* exactè in-
 dagans, responsionis locò accepi, allega-
 tam COMMENTATORIS praxin esse
 omninò falsam; siquidem passim no-
 tum, Reverendissimum Dominum Ab-
 batem Ordinis s. BENEDICTI *Mellicen-*
sem non tantum præcedentiam habere
 præ omnibus inferioris *Austriæ* Præla-
 tis, sed esse omnium eorum Præsidem
 & primatem.

„Pergit EGGER fol. 357. ejusdem fari-
 „næ sunt, quæ COMMENTATOR retulit
 „de Tyroli, cum literæ ab Admodum Re-
 „verendo & Clarissimo P. EVGENIO
 „SPETH, professo Salemitano, SS. Theo-
 „logiæ Doctore, ac Notario Apostolico,
 „(qui in eâ Provinciâ longo tempore mo-
 „ratus, morum omnium ac consuetudi-
 „num oculatissimus fuit observator) ac-
 „ceptæ, longè diversa perscribant.” Sic-
 què confutata sunt ista COMMENTATO-
 RIS commenta.

II2. *Bavariæ* praxin testatur WEITZEN-
 GERVS supra n. 98. allegatus. *Coloniæ* ad-
 huc novissimè spectante totâ urbe, in so-
 lemnibus exequiis Serenissimi *Bavariæ* Du-
 cis Archi-Episcopi & Electoris *Coloniensis*
 JOSEPHI CLEMENTIS p. m. BENEDI-
 CTINI præcessère *Canonicos Regulares*
 Ord. S. AVGVST.

BENEDICTINI *Hildesienses* ex consue-
 tudine veteri in viridi observantia existen-
 te, in Comitiiis, & publicis conventibus
 præcedunt *Canonicos Regulares*; inter se-
 ptem enim Ecclesias, primum post Reve-
 rendissimum Ecclesiæ Cathedralis Capitu-
 lum, Patriæ statum coädunantes prima est

S. MI-

S. MICHAËLIS ORD. S. BENEDICTI, cujus Reverendissimus Abbas aliarum Præses esse dignoscitur; secunda S. GODEHARDI ejusdem Ord. S. BENEDICTI, *Sultensi*, Ordinis *Canonicorum Reg.* non nisi quintô locô subsequente. Istam BENEDICTINORVM præcedentiam testatam reliquit JOANNES BVSCH: quondam Præpositus in *Sulta*, qui *l. c. supra c. 1. §. 6.* dicit, se cum suis in *aureâ missâ in suo ordine stetisse*; quis autem sit iste ordo tum temporis, scil. anno 1440. observatus, declarat, dum *l. de reform. monast. c. 8. in MSto Kiloniensi* sic habet: "in *Hildefem* --- Sabbathô post Communes" aurea cantatur Missa ab omnibus Præ." latis, Canonicis, Sæcularibus, & Religio-" sis cujuscunquè Ordinis, BENEDICTINEN-" SIBVS, NB. *Canonicis Regularibus*, Prædi-" catoribus, Minoribus totius Civitatis &c." Nec dici potest, BVSCHIVM suos ex humilitate BENEDICTINIS postposuisse, aliàs enim postposuisset se omnibus.

Item quid Juris præ Præposito *Sultensi* habeat Abbas S. MICHAËLIS, indicat idem BVSCHIVS *l. 1. de reform. Monast. c. 47. de HENRICO BERTKOVV S. Michaëlis Abbatate* sic scribens: "Quamvis major post"

„Episcopum in Diocesi *Hildesimensi* no-
 „scitur esse Prælatum; humilitatis tamen
 „gratiâ *minores*, & longè infra se Præla-
 „tos ad mensam suam, & alibi sæpiùs su-
 „pra se locavit, sicut coram positi oculis
 „nostris sæpe perspeximus, & admiran-
 „tes laudavimus: Mihi quoque omnium
 „Prælatorum minimo hæc præmissa, ac
 „multò majora veræ charitatis & humi-
 „litis suæ indicia, ab initio mutuæ no-
 „stræ dilectionis usquè in præsens sæpe
 „ostendit, & pro affectu suo plenissimo
 „plura demonstrasset, quæ propter meam
 „humilitatem virtuosè conservandam à
 „tanto patre recipere aliquando recusavi.
 Ita BVSCHIVS.

III. Inter Monasteria ruralia utriusquè
 sexûs extrema semper sunt *Canonicorum*
Regularium Ord. s. AVGVST. primum
 enim *Ringelheimense* Ord. s. P. BENEDICTI,
 cujus Reverendissimus Abbas omnium
 aliorum Præses; cætera subsequuntur hoc
 ordine: *Lamspringense* Ord. s. BENEDICTI;
Derneburgense Ord. Cisterc. *Georgimontanum*,
 nunc *Grawhoff* Ord. Canon. Regul. *Richen-*
bergense Ord. Can. Reg. & hæc virorum.
 Monialium sequuntur simili ordine: *E-*
scher-

scherdense Ord. s. BENEDICTI, *Woltigero-*
dense Ord. *Cisterc.* *Heiningense* Ord. *Canon.*
Regul. *Dorstattense* ejusdem Ord. Hic &
 non alius in publicis eorum conventibus
 servatur ordo, sicquè Præpositi *Canon Reg.*
 non tantum virorum nostris Abbatibus,
 utpote Mitrà splendidis, sed & Monialium
 Ordinis s. AVGVSTINI Præpositis Mo-
 nialium Ord. s. BENEDICTI locò cedere
 de more debent, argumentò irrefragabili,
 MONACHOS BENEDICTINOS, non obstan-
 te sententiâ in favorem Lateranensium
 prolatâ, etiam nunc Jure præcedentiæ
 gaudere præ *Canonicis Regularibus* hujati-
 bus.

II4. DICES. Cum COMMENTATO-
 RE fol. 60. contra id, quod n. 110. primò lo-
 cò dictum est: *Canonicos Regulares* s. SAL-
 VATORIS de BONONIA differre specie,
 seu non esse ejusdem speciei Ordinis cum
Canonicis Regularibus Ordin. s. AVGVST.
 consequenter illorum exemplum nil pro-
 bare pro BENEDICTINIS.

Sed ista COMMENTATORIS responsio
 est contra ipsum COMMENTATOREM:
 ideo enim *Canonici Regulares* s. AVGVSTI-
 NI, qui habitu lineo utuntur, sunt in toto

mundo per COMMENTATOREM fol. 62.
 n. 176. ejusdem speciei cum *Canonicis Regularibus* Congregationis Lateranensis,
 quia primò, habitus *Canon. Regul.* essentialis, seu tunica linea, est communis Lateranensibus Cathedralibus & GERMANIS *Canonicis Regul. s. AVGVSTINI.* 2dò, quia non habent distinctos Fundatores & Authores n. 179. 3tiò, quia conveniunt in nomine, definitione, & fine, & functione Ordinis n. 181. Atquì hæ conditiones conveniunt *Canonicis Regularibus s. SALVATORIS*, habent enim habitum essentialem eundem, sc. tunicam lineam, quamvis super istam, & infra Cappam, quam retinuerunt, portent scapulare candidum, quod non obest; nil enim, quod advenit essentiali, facit essentialiter differre. Præ-
 tendunt etiam, se sui Ordinis Authorem habere s. AVGVSTINVM; similiter vocantur Ord. s. AVGVST. & habent eundem finem &c. ergo secundùm & contra COMMENTATOREM sunt ejusdem speciei cum *Canonicis Regularibus* Lateranensibus. Ergo si illis non favet BVLLA PIANNA, neque WINDESEMENSIBVS, neque aliis favere potest; ergo sicut illi cedunt

BENEDICTINIS, ita & Windesemenses de Jure cedere eisdem tenentur, velint, nolint.

II5. SIDICAS. Canonicos s. SALVATORIS, five de BONONIA non habere institutorem eundem cum Lateranensibus, sed STEPHANVM CLONVM Senensem, prius Ord. Eremitarum s. AVGVST. BONONIÆ annó 1408. approbante GREGORIO XII.

Accepto hoc utiliter, & infero; ergo & *Windesemenses* non habent eundem Institutorem cum Lateranensibus, sunt enim instituti à GERHARDO GROTEN, ut dictum supra c. 1. §. 6. n. 50. ergo non sunt ejusdem speciei Ordinis.

Addo: *Windesemenses* non habent eundem finem institutionis, non enim convenit eis cura animarum, & ideo nec Bireto uti, ut patet ex dictis supra c. 2. n. 47. ergo sequitur idem.

Insuper advertendum hîc obiter pro confirmatione eorum, quæ dicta sunt supra c. 1. §. 6. n. 74. Secundum COMMENTATOREM, habitus lineus est essentialis Ordini *Canonicorum Regularium* s. AVGVST, ergo aut fallit COMMENTATOR, aut

DD. *Sultenses, Georgimontani &c.* ante annum 1440. non fuerunt ejusdem speciei *Canonici Regulares* s. AUGVST. non enim habuerunt ejusdem Ordinis habitum essentialem &c.

II6. DICES. Multis *Canonicorum Regularium* Monasteriis conceditur, uti posse omnibus & singulis privilegiis Ordinis Lateranensis, & inter alia, ut Lateranenses præcedant BENEDICTINOS, conceditur, ergo saltem *Canonici Regulares*, qui gaudent privilegiis Lateranensium, præcedunt BENEDICTINOS.

Respondet CARAMVEL *de Cisterciensium*
 „ præced. p. 3. n. 242. hanc instantiam esse
 „ honorificentissimam BENEDICTINIS,
 „ at Lateranensibus fortè injuriosam; ipsi
 „ enim ratione veræ antiquitatis, & non
 „ privilegii prætextu præcedentiam post
 „ magnas difficultates & probationes,
 „ non tamen meridie clariores, obtinuerunt.
 „ Unde, si Lateranenses non habent
 „ præcedendi privilegium, hoc participare
 „ *Windesemenses* nequeunt: non enim participatur quod non est. Adde, etiam
 „ ex hypothese (vera ipsa sit, an non) quòd
 „ Lateranenses non nisi ex privilegio præ-

cc-

cedant, hoc privilegium ad *Windesemen-*
ses non extendi; nam & DOMINICA-
 NI, FRANCISCANI, JESUITÆ sunt
 participes omnium privilegiorum con-
 cessorum aliis quibusque Ordinibus, ac
 præterea etiam Lateranensi, & tamen
 BENEDICTINOS non præcedunt. ita ver-
 bo-tenus GARAMVEL *l. c. n. 266. & sqq.*

DOMINICANIS novissimè anno scili-
 cet 1727. per specialem constitutionem
 SSmi Domini nostri BENEDICTI XIII.
 non tantùm confirmantur §. 77. concessa
 illis olim privilegia aliorum Ordinum &
 Congregationum in genere, sed etiam no-
 minatim conceduntur privilegia *Canonicorum*
Regularium Lateranensium &c. *Quam-*
vis illa sint speciali notâ digna, difficilisquè
concessionis, & quæ in generali concessione non
veniunt. Nec tamen præcedentiâ super
 BENEDICTINOS, uti patet ex §. 64. ejus-
 dem constitutionis.

Similiter & ipsi BENEDICTINI gaude-
 mus eisdem omnium Ordinum & Con-
 gregationum, consequenter & Lateranen-
 sium privilegiis, uti fusiùs ostendunt P.
 GEORG. GEISSER *in Privil. Ord. s. BENED.*
 VIRGINIVS ALVISET *in muren. vermic. &c.*

Quid

Quid ergo ex istâ privilegiorum communicatione inferri potest contra BENEDICTINOS pariter privilegiatos? “si enim privilegia sint æquè fortia, tunc privilegiatus nequit uti privilegio contra pariter privilegiatum; eoquod inter jura sibi resistentia debeat dari sistentia, ne alioquin evadat species belli ex utrâquè parte iusti. WOREL l. V. decret. tit. 33. sect. 3. n. 11. Habetur id expressè in authent: de sanctis Episcopis. §. sed hæc præsentis, & in l. verum, cum legibus seqq. ff. de minoribus. ubi dicitur: quod privilegium habens non utitur eo, contra habentem idem privilegium.

§. V.

Objectiones residuæ diluuntur.

II7. OBJICIES 3tiò; S. AVGVSTINVS Institutor *Canonicorum Regularium* fuit Episcopus, & Magnus Ecclesiæ Doctor, ergo dignior Abbate, qualis fuit S. BENEDICTVS, ergo Ordo *ejus* est dignior *hujus*, ergo debetur illi præcedentia.

Resp. I. N. *Suppositum*, sc. S. AVGVSTINVM fuisse *Ordinis Canonicorum Regularium*

rium institutorem, uti probatum *supra n. 39. & seqq.*

Resp. 2. Concessis aliis, transmissâ illâ parte antecedentis, & primâ sequelâ, N. 2dam & 3tiam: dignitas enim instituentis Ordinem, & tradentis regulam non favet Ordini, in ordine ad præcedentiam, nec majorem confert dignitatem, aliàs tam *Canonici Regulares Ordin. s. AUGVSTINI*, quàm *MONACHI BENEDICTINI* dignitate excederentur â *Præmonstratensibus*, & nobis omnibus præstantiores forent *Carmelitæ*, Observatores regulæ ab *ALBERTO Hierosolymitano* Patriarchâ compositæ, cùm *ALBERTVS* suo Patriarchatu & *S. AUGVSTINVM* Episcopum, & *S. BENEDICTVM* Abbatem dignitate superet. Principium Juris universaliter receptum est: *duabus qualitatibus concurrentibus, illam, quam Jura non considerant, nec curant, virtualiter non esse, vel ita se habere, quasi non esset in rerum naturâ*: sed ista qualitas vel Episcopi vel Patriarchæ instituentis Ordinem, vel præscribentis regulam, non attenditur in Jure, sed antiquitas & finis institutionis: Ergo

II8. OBJICIES 4tò. *Canonicus* præcedit *MONACHVM*, *Religiosi Ord. s. AVGVST.* sunt *Canonici*. Ergo

Resp. D. *Canonicus* sæcularis *Ecclesiæ Cathedralis* præcedit *Monachum simplicem C. Regularis*, subdistinguo, præcedit *Monachum Laicum*, & non æquè *Canonicum* & *Clericum C.* æquè *CANONICVM* & *CLERICVM. N. BENEDICTINOS* æquè ac *Ordinis s. AVGVSTINI Religiosos esse Canonicos Regulares*, probat CORBIN. KHAMM. p. 1. *Hierarch. August. fol. 20.* & colligitur ex dictis c. 2. Et refert P. EGGER in idea *Ordinis HIERARCHICO-BENEDICTINI*, ab ANASTASIO Romanæ *Ecclesiæ Bibliothecario BENEDICTINOS* nuncupatos *Monacho - Canonicos*; dein ab ipso *Concilio Augustodunensi* sub LEODEGARIO *Episcopo* & M. *BENEDICTINORVM* *Ordinem Canonicum* appellari **CANONE XV.** sic audiente: *de Abbatibus verò, vel Monachis ita observare convenit, ut, quidquid Canonicus Ordo, vel regula s. BENEDICTI docet, & implere & custodire in omnibus debeant &c.* sic & LEONARDVS VAIRVS *BENEVENTANVS SS. Theologiæ Doctor* in libris de Fascino, *Canonicus Regu-*

Regularis Ord. s. BENEDICTI apertè scribitur. Accedit, quod *Canonici Regulares* dicuntur tales à regula, græcè *κανόν*, uti fatetur ipse COMMENTATOR l. *supra* c. 2. §. 4. n. 86. cit. HUGO à S. VICTORE in eandem regulam in initio sic dicens: quod nos dicimus regulam, græci canon appellant, unde etiam græco nomine canonici, id est, regulares appellati sunt hi, qui in Monasteriis constituti, juxta regularia præcepta SS. Patrum Canonicè & Apostolicè vivunt. Atqui etiam BENEDICTINI vivunt secundum canonem, seu regulam in Monasteriis &c. ergo & ipsi æquè sunt *canonici regulares*, ac *Augustiniani*.

119. DIXI: *Ecclesiæ Cathedralis*; inter *Canonicos enim Cathedralis Ecclesiæ* (ait M. ANTON. BVRGHESIVS apud TAM-BVR. tom. 1. disp. 25. n. 240.) & alios *Ecclesiæ inferioris*, magna est differentia, & ideo ratione Capitis, quod est Episcopus, à quò membra separari non possunt, *Canonici in Cathedralibus sunt in dignitate.* Dom. in c. *quamvis* §. *quanquam*. ver: nota tertio, de præb. l. 6. Doct. & ibi post alios FELIN. in C. *Pastoralis*, de offic. deleg. trad. Sarn. in C. *statutum*, n. 18. de rescript. l. 6.

NON

non autem alii, sed sunt simpliciter Clerici, simplex verò Clericatus nullum Jus confert ad præcedentiam. VIRGIN. *Sect. 3. n. 26.*

DIXI 2. Monachum simplicem; Abbas enim sine dubio præcedit quemcunque Canonicum, etiam Prælatum Episcopo inferiorem; Abbatialis enim dignitas inter alias Ecclesiæ dignitates post Episcopalem immediatè præfulget. *c. ut Apostolicæ de privil. in 6.* ita docent omnes cum FERRO *q. 1. de præced. n. 9.* TAMBVR. *tom. 1. disp. 25. q. 3. § 4.* RICCIO *part. 4. resol. 392. § 394.* BORDON. *theatr. præced. § major. n. 495.* Intellige, si Canonici Ecclesiæ Cathedralis non sint Capitulariter vel processionaliter congregati, tunc enim cedit Abbas, ut nempe membra à Capite vel Episcopo non separentur, juxta *cap. omnes 1. dist. 12. cap. celebritatem 22. dist. 3. de consecrat.* proceditquè hoc, quodocunque Dignitates & tales Canonici incedunt Capitulariter, vel sunt in Capitulo, sive præsens sit Episcopus, sive absens, aut mortuus, quia illius semper sunt membra, nec desinunt esse talia per illius mortem, cum non attendatur persona, sed digni-

gnitas, quæ nunquam moritur. BORDON.
l. c. n. 497. nisi fortè speciale jus habeat
Abbas cum suo Monasterio, de quò pau-
lò post.

120. DIXI Tertiò, Regularis, N. ” quan-
do enim (ait VIRGIN. muren. verm. Sect.
” 3. n. 27.) in uno subjecto inveniuntur
” duæ qualitates unitæ, necesse est unam
” determinari seu contrahi ab alterâ, nem-
” pe â majori seu potentiori, ut videmus
” in naturalibus; unde, quia *Augustiniani*
” ajunt, se duplici præditos, Clericatûs sci-
” licet & Religionis, necesse est, alterutram
” determinari & contrahi ab alterâ, seu
” unam trahere ad se aliam, nempe po-
” tentiorem, quæ sine dubio est Religio-
” nis propter vota, & sic tanquam Reli-
” giosi seu *Regulares* debebunt cedere BE-
” NEDICTINIS antiquioribus & possi-
” dentibus. Quod si econtra velint il-
” lam utramque qualitatem in suis perso-
” nis distinguere, ac quamlibet per se con-
” siderare, nihil evincet; quia tanquam
” *Regulares* debebunt, ut jam dictum est,
” cedere; tanquam Clerici verò longè in-
” ferius descendere, nempe infra Paro-
N chos

„chos & Clericos Parochiarum, utpote,
 „quà tales, illis inferiores. Ita VIRG.

121. DICES. Canonici ex vi hujus tituli, & per necessariam consequentiam debent præcedere Monachos, quia plus est, esse *Canonicum*, quàm *MONACHVM*.

Resp. Cùm *VIRGIN. l. c. n. 29.* non possit se semper ex majori titulo argui Jus ad præcedentiam, nam plus est, esse Archipresbyterum, quàm Archidiaconum, quia character hujus dignior & nobilior characterè illius, & tamen in Jure Archidiaconus præfertur Archipresbytero propter alias qualitates speciales, ratione quarum judicatur major. Ita à pari, quamvis *Canonicatus* videatur primâ fronte major *Monachatu*, non tamen sequitur, *Canonicos* quoscunque debere semper præcedere quoscunque *Monachos*, unde in superioribus notavi, *BENEDICTINOS* alicubi ire in processione cum *Canonicis* etiam *Ecclesiarum Cathedralium*, alibi eos præcedere, & alibi eorum corpora dividere, nimirum propter prærogativas tum generales sui Ordinis, tum speciales, quas habent in singulis locis, & quæ reddunt eos, seu eorum

rum Ecclesias magis considerabiles. A[“]
 titulo igitur malè arguitur ad præceden-[“]
 tiam, nisi titulus fulciatur aliis circum-[“]
 stantiis, quæ tribuant jus ad illam. Quod[“]
 vel maximè verum est in nostra causa, &[“]
 respectu *Augustinianorum*, qui, licet sint[“]
Canonici, non tamen absolutè, sed *Regula-*[“]
res, & in quibus, quia Clericatus deter-[“]
 minatur & contrahitur à Religione (ut[“]
 in superioribus dictum est) ideo frustra[“]
 suum titulum allegant, & locum præce-[“]
 dentiaè petunt, cum in rei veritate non[“]
 ut *Canonici*, sed ut *Regulares* debeant ju-[“]
 dicari.[“]

122. Dixit VIRGIN. in superioribus no-
 tavi &c. nempe eadem Sect. n. 5. ubi di-
 cit: " Sic v.g. in Ecclesiâ *Toletanâ*, si Ab-[“]
 bas s. *BENEDICTI* de *SAHAGVN.* adsit,[“]
 accipit locum inter Dignitates, Mona-[“]
 chis verò ejusdem Monasterii interes-[“]
 sentibus officiis divinis datur distributio,[“]
 sicut *Canonicis*, ut notat *YEP. Cent. 1.*[“]
an. 554. c. 5. in impressione gall. *MONA-*[“]
CHI verò *CASSINENSES* præcedunt[“]
Canonicos suæ urbis s. *GERMANI*; Mo-[“]
 nachi s. *CRVCIS BVRDIGALÆ* neque[“]
 præcedunt *Canonicos* Ecclesiæ Metro-[“]

„politanae, neque ab his praeceduntur,
 „sed de pari incedunt in processione, unus
 „Monachus cum uno *Canonico*. At Mo-
 „nachi S. EUTROPII apud XANTON:
 „ipsum Clerum Ecclesiae Cathedralis di-
 „vidunt, & incedunt medii inter *Canonicos*
 „& *Mansionarios* Parochos, seu alios Cle-
 „ricos inferiores.” Hæc VIRGIN. Ad-
 do istis BENEDICTINOS *Padibornenses*
 Monasterii SS. *Petri & Pauli*, qui in publi-
 cis processionibus, totâ spectante & co-
 mitante Civitate, praecedunt *Canonicos*
 Ecclesiae Cathedralis; hęc enim ordine
 incedit omnis Clerus: infimi sunt FF. *stri-*
ctioris observantiae, ibidem Juniores, istis
 succedunt FF. *Capucini*, *Capucinis* Vicarii
 Ecclesiae Collegiatae *Busdorffianae*, his Vi-
 carii ædis summæ, Vicariis *Canonici Bus-*
dorffiani, his *Canonici Ecclesiae Cathedra-*
lis, quibus succedunt *Monachi* BENEDI-
 CTINI dicti Monasterii.

123. DICES. *Canonici* sunt DOMINI,
 MONACHI non sunt DOMINI; ergo si-
 gnum est, quod hi non sint tantæ digni-
 tatis.

Resp. I. BVSCHIVS in *chron. Windesem.*
 l. 2. in *lib. de reform. monast.* passim suos
 Cano.

Canonicos Regulares, imò ipsos Priores seu Præpositos FRATRES VOCAT.

Resp. 2. BENEDICTINI & *Canonici Regulares* æqualiter sunt DOMINI, tum ob Clericatum per se, tum ob dominium in communi. Unde HÆFFTENVS l. 3. disq. monast. tr. 4. disq. 4. fol. 304. refert, CASSINENSES ita declarasse: ex antiquâ nostrâ consuetudine, ad differentiam Mendicantium, Monachos nostros appellamus DOMNOS, sed affectu FRATRES. Ita consueverunt & *Hispani, & Lusitani, & Galli*, adde, & *Angli*. CASSINENSES in professione sic legunt: Ego DOMNVS N. promitto &c. dicitur DOMNVS, ob causam indicatam hõc versu antiquo:

Cælestem DOMINVM, *terrestrem* dicitur DOMNVM.

124. DICES Iterum: *Canonici Regulares* possunt petere præcedentiam ratione dignitatis suarum Ecclesiarum, quod sint Collegiatae.

Resp. Etiam *Monachorum* Ecclesiæ sunt collegiatae (ut dictum supra c. 2. §. 4. n. 90.) sicut post Episcopum non est dignitas major Abbatiali, sic post Ecclesias Cathedralis

les non sunt digniores Abbatialibus. VIRGIN. ALVISET *mur. vermic. Sect. 3. c. 21. n. 25.* & sic ipsi Abbates cum suis Monachis debent poni in loco digniori; cum ipse sit Caput, & Monachi membra, *cap. novit. extra, quæ fiunt à Prælati sine cons. cap.* Et membra à capite discedere non debent. *d. c. novit. § l. cum in diversis, ff. de relig. § sump. fun.* Sed caput suum sequuntur, *cap. non liceat, in princ. de præscript.*

125. INSTABIS. Etiam Canonici Regulares habent Abbates. Resp. Cum CAMPEGIO & GALLESIO apud TAMBVR. *disp. 25. n. 261.* „non habent propriè, sed „impropriè, dico ego, dispensativè, quia regula eorum nullibi eis dat Abbatem, sed „Præpositum sive Priorem; BENEDICTI „autem regula dat propriè Abbates. *arg. „l. 1. ff. si ager vect. § paulò post:* itaque, „cum ex proprietate regulæ suæ non habeant Abbates, remanet, quod, quatenus illos habent, non possint illos habere, nisi ex privilegio Apostolico, quod, si non exhibeatur, non præsumitur; & „omnino, etiamsi exhiberent privilegium, „essent postponendi Abbatibus CASIN. „(BENEDICTINIS) quoniam essentia & pro-

proprietas præfertur accidenti & privi-
 legio, ut habetur *in l. qui habet, ff. de tutel.*
 & quòd nomen Abbatis non conveniat
Canonicis Regularibus ex proprietate re-
gulæ, probatur non solum autoritate
 INNOCENT. *in c. cum illorum, de sent. ex-*
com. ubi dicit, Canonicos Regulares habe-
re Priores, non Abbates, & cum eo con-
 cordat JOAN. ANDR. *ubi in gloss. in vers.*
Abbatum, sed etiam ex can. 1. 19. q. 3. ubi
 ALEXANDER Papa dicit, nullus Abbas
 vel Monachus *Canonicos Regulares* à pro-
 posito suæ Religionis abducere &c. &
 in multis aliis locis, in quibus probatur,
 Abbatem esse nomen correptivum Mo-
 nachorum, & è contra, non est nomen Ca-
 nonicorum Regularium, qui, ut præfertur,
 non habent Abbates, nisi fortè ex privi-
 legio, vid. *l. c.* Adde, *Windesemenses* ne-
 que ex regulâ, neque ex statutis habere
 Abbates, sed ex regulâ *Præpositos*, ex statu-
 tis *Priores*.

Ea, quæ contra dignitatem Abbatialem
 COMMENTATOR *fol. 140. 141. 148.* dica-
 culè oggerit, sufficienter confutata cum
 rubore legent DD. *Canonici Regulares apud*
 CORBIN. KHAMM *p. 3. Hierarch. AV-*

G V S T. *relat. 2. n. 297. & seqq.* hinc & ego ista cum dignâ responsione huc referre erubesco.

126. COLLIGES. COMMENTATOREM *fol. 75.* vanè gloriari, quòd in controversia Juris præcedendi, inter *Canonicos Regulares* & BENEDICTINOS semper, & coram omnibus tribunalibus palmam retulerint *Canonici Regulares*: „ Nam sententias suas habent *Canonici Regulares*, habent & BENEDICTINI suas. Ejusmodi factorum discussio à tot circumstantiis pendet, ut volenti expendere, innumeræ essent difficultates exhauriendæ. „ Poterant subesse causæ particulares, ob quas *Canonici Regulares* certo loco Abbatiaë alicui BENEDICTINÆ præferantur, & contra alteri Abbatiaë ejusdem Ordinis in eodem, vel alio loco cedere jubebantur. Nolumus aliò exemplò, quàm *Valencenæ Urbis* fidem implorare. *Canonici Regulares* s. JOANNIS ejusdem Urbis, decreto Senatûs *Mechliniensis* contra Abbatiam s. SALVII, propè ejus urbem sitam, ferunt se effecisse priorem locum: interea iidem *Canonici Regulares* non turpe sibi ducunt, locò
ce-

cedere Abbati *Hamonienſi*, ejuſque Mo-
nachis noſtri Ordinis in *Præpoſitura B.*
M. V. Valencenæ, ubi in publicis con-
ventibus tanquam in Principe totius Ur-
bis Eccleſiâ Hymnus Ambroſianus con-
cinitur.“ MABILLON *in repl. fol. 55.* Sic
in aliis fortè locis aliæ poſſunt ſubefſe
cauſæ, quare alicui Monasterio *Canonico-*
rum Regularium præ aliquo BENEDICTI-
NORVM debeatur præcedentia, unde non
fit conſequentia generalis.

Quamvis autem (dicit iterum MABIL-
LON *l. c.*) in quibusdam ſententiis pro-
nuntiatis Judices reſpexiſſent ad ſenten-
tiam à PIO IV. datam, dici tamen nequit,
eam unicum fundamentum, cauſamquè
ſimilium ſententiarum fuiſſe, cùm in ipſâ
Italiâ & Romæ nemo dicat, illam cui-
quam favere, quàm Congregationi Late-
ranenſi.

§. VI.

Specialiter de præcedentia in Diſpu-
tationibus.

127. Ne quid deſit huic opellæ, & ſcru-
pulus quiſpiam maneat inextricatus, ſpe-

cialiter moveo hanc quæstionem de præcedentia in congressibus literariis, quæ huic meo labori occasionem dedit; quamvis enim ex dictis, hæc quæstio suô videretur donata responsô, poterit tamen quis cum PELLIZARIO contradicere, & in istis congressibus præcedentiam aliunde petere; quare

DICO: BENEDICTINI de Jure in Disputationibus præcedunt *Canonicos Regulares Ord. s. AVGVSTINI.*

Probatur. In Disputationibus de Jure præcedunt illi, qui sunt antiquiores, sed BENEDICTINI sunt antiquiores *Canonicis Regularibus Ord. s. AVGVST.* uti probatum *c. 1.* ergo BENEDICTINI de Jure præcedunt *Canonicos Regulares Ordinis s. AVGVSTINI.* Maj. patet ex illo naturali, Canonico, & legali axiomatico: *qui prior est tempore, potior est Jure.* Ex quô efficacissimum hujus præcedentiæ desumitur argumentum, docente BORDONO *Theatr. præced. n. 420.*

Si Resp. cum PELLIZARIO in *man. reg. Tract. 8. c. 6. n. 204.* qui sunt antiquiores quoad suam originem N. quoad interveniendum congressibus literariis C. Vult

PEL-

PELLIZARIUS S. J. illos Religiosos aliis præferendos in congressibus literariis, qui prius habuerunt scholas, & prius cœperunt intervenire in Disputationibus.

128. Sed CONTRA est Imò. Causa intrinseca & per se respicienda est, non quæ est extrinseca, & per accidens, seu accidentalis, *l. qui habent, 3. ff. de tutelis.* CLEM. II. *de sepult. in fine casus.* & in materia præcedentiæ, TAMBV. *tom. 1. disp. 25. q. 1. n. 90.* addo, quòd intrinseca præfertur extrinsecæ; sed prioritas institutionis & confirmationis est causa intrinseca, cùm nulla Religio subsistat sine suâ institutione & approbatione Sedis Apostolicæ, uti nemo dubitat. Erectio autem scholæ in Religionibus est causa extrinseca, & per accidens, cùm Religiones sine scholis existere possint, & aliàs extiterint, ergo præcedentia non ab erectione scholarum, sed ab approbatione Religionum est accipienda. BORD. *l. c. n. 429.*

129. 2dò. Quia unaquæque Religio non habet Scholam, saltem celebrem, ergo à schola non est mensuranda præcedentia, sed ab aliquo alio titulo, qui sit communis Religionibus, secundum prius & posterius,

rius, ut inde deduci possit præcedentia, consistens in dispositione inæqualitatis prioris & posterioris, & directè excludit simultatem, *l. quidam, ff. de pecul. legat.*

Insuper Scholæ Religionum aliæ sunt publicæ in Universitatibus extra Claustra, & non tantum intra, ut *Magistri Sentent. D. THOMÆ & SCOTI*, aliæ quasi privatæ, & intra Claustra, ex qua Diversitate non potest sumi certa regula Juris præcedendi. *BORD. Decis. miscell. de præced. Canon. Lateran. n. 16. qui n. 17. sic pergit.* „ P A-
 „ TRES S. J. ex instituto publicas habent
 „ ferè ubique scholas, qui tot scientiis &
 „ doctrinis universum orbem continuè
 „ cum novis speculationibus & distinctio-
 „ nibus verè illustrant, ut in eorum libris,
 „ qui quasi innumerabiles sunt, videre li-
 „ cet, & tamen sine altercatione aliquâ,
 „ nec tacitâ conquestione quærunt in Di-
 „ sputationibus locum digniorem, Nec pri-
 „ mos accubitus, contenti sorte suâ, coete-
 „ ris Regularibus, se antiquioribus ultrò
 „ cedunt locum; argumentum irrefraga-
 „ bile, quod titulus scholæ in Disputatio-
 „ nibus non tribuit locum, aliter olim pro-
 „ curâssent hunc honorem, si illis de Jure
 de-

„debitus esset.“ Ita ille. Quem autem & aliàs secundum antiquitatem sui instituti inter *Mendicantes* Ordinem habeant PP. S. J. docet idem BORDONVS *Theatr. præced. n. 408.* Uti & novissimè observatum est in CONC. ROMANO celebrato anno 1725. sub SSmo Domino nostro BENEDICTO XIII. ubi *Theologi S. J. Theologis Ord. Præd. Ord. S. Francisci; Ord. Eremit. s. AVGVSTINI. Ord. Carmelit. &c.* concessère præcedentiam.

130. 3tò. Quia PIVS IV. in BVLLA in favorem Lateranensium emanatâ, titulô antiquitatis existimatæ, illis adjudicans præcedentiam, dicit: *in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis & privatis.* Ubi ponderandæ sunt illæ tres particulæ: & *omnibus aliis.* nam copulativa ET. refert alia diversa à præcedentibus, *l. habet tamen adjectio, ff. de leg. 3. gl. V. & rectoribus. extrav. Joan. 22. ad conditorem, de verbor. signif. ea universalis, omnibus, omnem actum capacem præcedentiæ includit, ad tradita per Doctores in l. JULIANVS 66. ff. deleg. 3. c. Romanorum 1. dist. 19.* Et tantæ est efficacisë, ut tantum operetur, quantum si singuli actus in individuo, & in terminis

minis suis numerati fuissent, *gl. in l. omnes*
§. de præscript. 30. ann. BURSATIVS vol. 4.
cons. 364. n. 14. M. Ant. l. 1. resol. 81. n. 12.
 Unde in *l. non distinguimus 37. §. cum in plu-*
res, ff. de recept. arbitr. Ea dictio vocatur
 collectiva, virtute colligens omnes actus,
 ac si eosdem nominatim expressisset.

Dum ergo dicitur: *in omnibus actibus,*
 id est, ac si etiam dixisset: *etiam in Dispu-*
rationibus. Adde, quòd processiones
 omnes dicuntur solemnes, vel saltem pu-
 blicæ, & nunquam privatæ, ergo præter
 processiones & alios actus ad eas spectan-
 tes in istâ *BVLLA* comprehenduntur alii
 quoque actus ab illis diversi (dictio enim;
aliis) denotat actus diversos ab expressis
 antecedenter. *ROTA part. 1. decis. 254.*
GONZAL. ad reg. 8. Cancell. gl. 49. n. 2.
GIVRBA cons. 99. n. 30. SOCIN. JUN. vol. 2.
consil. 300. col. 3. CORNEVS l. 1. consil. 5. n. 3.)
 consequenter etiam actus disputationis,
 non enim est major ratio de aliis diversis
 à processionibus, quàm de actibus dispu-
 tationis, qui sunt capaces præcedentiæ,
 & publici; ergo ab antiquitate Ordinis in
 congressibus literariis desumendus est or-
 do præcedentiæ.

131. Sed & hōc datō, scilicet præcedentiam in Disputationibus desumendam esse ab antiquitate & titulo scholæ; equidem exinde BENEDICTINIS deberi præcedentiam, evinco hōc modō: Ante sæculum undecimum, consequenter ante ortum *Canonicorum Regularium*, imò jam ab anno 792. BENEDICTINI habuère scholas, tam publicas, quàm privatas; nam uti PANCIROLVS de *claris legum interpretibus* l. 4. de *Academiis Europæ* refert Cap. 5. apud BORD. *Theat. præced. n. 431.* “*Parisiense studium à CAROLO M. suadente ALCVINO ejus Præceptore, & BEDÆ Discipulo Canonicis Regularibus (non s. AVGVSTINI, sed s. BENEDICTI, verè enim fuère BENEDICTINI) institutum fuisse anno 792. ubi primò duo alii Monachi ex Hiberniâ, eruditi in sacris & profanis literis docuerunt, unus nomine CLEMENS ibidem, alter JOANNES Scotus Papiæ in Cœnobio s. AVGVSTINI juvenes instruxit, & ROMÆ tum temporis ALCVINVS docebat. Ergo necesse est, quod tunc temporis daretur congressus literarius, aliter inutiles & infructuosæ fuissent illæ scholæ, si hoc exercitio caruis-*

„ruissent, sine quô scholæ conservari ne-
 „queunt. Vigebant ergo & tunc Dispu-
 „tationes & Congressus literarii, imò na-
 „ti sunt cum Ecclesiæ: lege acta Apосто-
 „lorum, ubi invenies *cap. 6. quosdam de sy-*
 „*nagogâ disputâsse cum STEPHANO, & non*
 „*potuisse resistere sapientiæ illius.* De Apo-
 „stolo *ibid.* multis in locis dicitur, dispu-
 „tâsse acriter cum Judæis & aliis, qui cum
 „eo altercabantur. Ita BORD. *l. c.* qui n.
 „428. sic habet.

132. MONACHI S. BENEDICTI mul-
 „to tempore ante *Mendicantium Ordines,*
 „& in multis Conciliis locum habuerunt
 „in disputationibus fidei, ut patet legenti-
 „bus singularum Synodorum acta; ideò
 „meritò illis debetur præcedentia in his,
 „non solùm illô generali titulô institutio-
 „nis Ordinis, verùm etiam ex titulo la-
 „boris intellectivi in Conciliis generali-
 „bus, & aliis Congregationibus, quibus
 „interfuerunt, suam doctrinam commu-
 „nicantes fidelibus, & contra hæreticos
 „defendentes fidem Catholicam & SS.
 „Patrum. Adde, quòd illis non desit pro-
 „pria schola, cujus Princeps fuit GRA-
 „TIANVS, gente *Etruscus,* patriâ *Clusinus,*
 qui

qui Theologiam BONONIÆ docuit in
 Cœnobio s. FELICIS anno 1151. & De-
 cretum Juris Canonici in unum volumen
 exaravit. Fuit ergo Theologus & Ca-
 nonista celeberrimus Ord. s. BENEDI-
 CTI, merentur ergo ejus alumni, & ejus-
 dem Ordinis Professores honorabilio-
 rem locum in Disputationibus infra
 Canonicos Lateranenses (*quibus solis ob-*
BVLLAM PII IV. præcedentiam super BE-
NEDICTINOS concedit BORDONVS)
 nec urget, quod ajunt aliqui, non inve-
 niri ejus scripta Theologica, nec proinde
 habere scholam & sectatores; nam suf-
 ficit, quod docuerit, & Jus hoc præce-
 dendi sibi, suisquè acquisierit. Præter-
 quàm, quod nemo negare potest ejus
 scholam in sacris Canonibus ex Decreto,
 per ipsum tanquam Authorem Compi-
 latorum denominato GRATIANI, ergo
 saltem ex hoc capite remanet ejus schola
 in viridi observantiâ. Huc usque BOR-
 DONVS *l. c.*

133. Ante CAROLI M. tempora nul-
 læ erant Academiæ, quales modò, sed in
 BENEDICTINORVM Monasteriis suas
 habebant sedes, omnis Musarum tam man-

O

sue-

fuetiorum, quàm, severiorum chorus, uti clarissimi METZGERI testantur in historiâ *Salisburgensi*. Fuit tempus (ait MATTH. STEPHANI tom. 1. *discuss. Academ. disc. 4.*) cum ferè, quidquid in orbe terrarum eruditionis esset, & reconditæ sapientiæ, id omne Monasteriorum claustris contineretur. Testatur idipsum de BENEDICTINIS HYACINTHVS de GRAVESON *histor. Eccles. tom. IX. p. 136. & 137.*

GONSALVUS ILLESCAS l. 4. *Hist. pont.* sic loquitur: “tum temporis omnia
 „cœnobia fuisse Gymnasia, & omnia
 „Gymnasia Cœnobia; nec enim ullum
 „tunc publicum in GERMANIA, GALLIA,
 „& ANGLIA erat, ut modò Universita-
 „tum aut Academiæ studium, præter Ro-
 „manum, Parisiense, Papiense, nostris (BENE-
 „DICTINIS) demùm Authoribus fundata.
 „Sic & FLORENTINA Universitas
 „nostro CLEMENTI VI. & ERFORDIA-
 „NA SAN-GALLENSIBVS, unde trans-
 „lata fuit, in acceptis referuntur; DVA-
 „CENSE Gymnasium perquàm magnifi-
 „cum extruxit ARNOLDVS Abbas *Mar-*
 „*chianensis*; *Magdeburgenses* scholas erexit
 „S. ADALBERTVS, & *Oxinensem* Acade-
 miam

„miam in ANGLIA NEOTVS, qui Mu-
 „fas, quas DANORVM crudelitas penè
 „extinxerat, in ANGLIA restauravit.” uti
 refert P. EGGER. *Id. Ord. l. 1. fol. 192.*

R. P. JOANNES DOMINICVS MV-
 SANTIVS S. J. in *Face Chronologicâ tabu-*
lâ 4. sic scribit: “Sœculo 700. & 800.”
 BEDA VENERABILIS, ejusquè Discipu-
 lus ALCVINVS Grammatica scribunt.
 RHABANVS, MAVRVVS, HILDVINVS
 Abbas, Oratores, Poëtæ. BEDA Philo-
 sophiæ 4. libros scripsit. ALCVINVS
 FLACCVS, & JOANNES Scotus, BEDÆ
 Discipuli, Philosophiam in Academia Pa-
 risiensi professi sunt, & in omnem ferè
 EVROPAM propagata est. Quod specia-
 liùs ALCVINVM concernit, est, quod
 ipsum Parisiensis Academia in GALLIA,
 Patavina, Papiensis, Bononiensis, in ITALIA,
 Eboracensis, & Cantabrigiensis in ANGLIA
 sui Authorem venerantur.” Verè à BE-
 NEDICTINIS publicas olim scholas pri-
 mitùs erectas fuisse, novissimè testatur AN-
 TONIVS GVILIELMVS ERTELIVS Jur.
Licent. in Atlante Bavarico part. 2. p. 310.

134. R. P. RIBADENEIRA S. J. scri-
 ptor celeberrimus in *vitâ S. IGNATII l.*

3. c. 23. sic habet. "DIVUS BENEDICTVS
 „ Monachorum in Occidente Parens pue-
 „ ros in cœnobiis educabat, informabat-
 „ què ad pietatem (in eum ferè modum,
 „ quò SOCIETAS NOSTRA quibusdam
 „ in Collegiis separatim nunc facit) sic
 „ PLACIDVM & MAVRVM, puerulos à
 „ BENEDICTO receptos legimus, & in
 „ omni genere virtutum excultos, atque
 „ perfectos. Quæ consuetudo diu postea
 „ tenuit: nam D. GREGORIUS Anglos
 „ pueros magnâ diligentiam conquiri Jube-
 „ bat, & in sui Ordinis Cœnobiis ali, atque
 „ educari. Et D. THOMAS AQUINAS
 „ longò post tempore in CASSINENSI
 „ Monasterio à puero institutus est. Ne-
 „ que verò pueros fingebant MONACHI
 „ S. BENEDICTI ad omnem tantummo-
 „ dò Virtutis laudem, sed etiam Disciplinis,
 „ & in omni scientiarum genere instrue-
 „ bant. Nam & in GERMANIA, & in GAL-
 „ LIA, & in ANGLIA magnâ cum laude do-
 „ cuerunt, Authore & Principe hujus in-
 „ stituti, VENERABILI BEDA, qui ante annos
 „ 800. in ANGLIA docuit, & scholæ præ-
 „ fuit, in cujus locum postea successit AL-
 „ BINVS CAROLI M. Præceptor, & in
 locum

locum ALBINI, RHABANVS Abbas Ful-
 densis, qui postea etiam Archiepiscopus
 fuit Moguntinus, & MONACHI S. BENE-
 DICTI Collegia (quemadmodum nos
 nunc habemus) habuerunt, in quibus
 docebant, sc. quæ nos docemus, ut vi-
 dere est apud JOANNEM TRITHE-
 MIVM Monachum, & Abbatem ejusdem
 Ordinis, qui rem totam diligentissimè
 persequitur. Atque eâ re tantopere flo-
 ruit Ordo S. BENEDICTI, & Sanctissimis
 Doctissimisque viris abundavit, quorum
 doctrina universam Ecclesiam illustravit
 hætenus Ribadeneira.

135. JOANNES MARIANA apud BV-
 CELINVM *annal. BENEDICT. p. 2.* sic lo-
 quitur: "Antiqua BENEDICTINORVM
 præsertim Monasteria scholæ publicæ
 erant, ad Juventutem erudiendam à vi-
 ris sanctissimis constitutæ, unde haud
 levis publica utilitas extitit: ipsi ma-
 gnis divitiis atque ingentibus creverunt,
 omnibus certatim piorum conatus ju-
 vantibus re, operâ, consilio. Ex iis
 Monasteriis, velut ex arce sapientiæ, in-
 numeri viri prodiêrunt, utriusque philo-
 sophiæ cognitione præstantes, divinæ

„atque humanæ, ut editi eo tempore, ab
 „eâque natione hominum libri multi &
 „excellentes, in suo quivis genere miran-
 „di argumento sunt.” Idem habetur apud
 AVBERTVM MIRÆVM *l. 2. c. 1. orig. monast.*

HÆFFTENSIS *l. 9. disq. monast. tr. 2. disq. 4.* “Nostris (inquit) omnis generis li-
 „bros, tum sacros, tum profanos, quin
 „ipsa Biblia ab interitu vindicârunt; in
 „unâ Bibliothecâ, sanctissimô PATRE
 „NOSTRO vix mortuô, reperta sunt
 „6700. volumina Manuscripta à MONA-
 „CHIS. FULDÆ sub Abbate primo fue-
 „runt 400. Monachi, omnes occupati
 „conficiendis libris.

136. Celebris quidam SS. Theologiæ
 MAGISTER ex Ord. Prædic. *in suâ pane-
 gyri de s. P. BENEDICTO* sic loquitur:
 „BENEDICTVS noster per SVOS surgen-
 „tes hæreses delevit, & scriptorum illu-
 „strium plûs, quàm millia quindecim suo
 „ex Ordine concitavit; ILLE per SVOS
 „Bibliothecas, scholas, Academias florere
 „fecit, ut Ecclesia floreret. In solis HV-
 „JVS Monasteriis Academia & schola
 „tantâ cum laude stetit, ut intra Cœno-
 „bii tantùm unius parietes aliquando
 qua-

„quatuor millia studiosorum erudirentur.

„Assentitur nempe (ait EGGER in *Id. Ord. fol. 190.*) TRITHEMIO, qui in *Chron. HIRSAVG.* cathalogum benè longum exhibet Doctorum, in solo HIRSAV-
GIENSI Asceterio florentium, & porrò refert, in prædictis Monasteriis extitisse semper studiosorum REGENTEM unum (quem ipse SCHOLASTICVM vocat) cui cœteri disciplinarum cultores parebant, eorumquè ipse scripta corrigebat; qui SCHOLASTICI titulus in pluribus etiamnum viget Cathedralibus Ecclesiis, iis præsertim, quarum Canonici BENE-
DICTINI in sæculares migrârunt.”
MEIBOMIVS in *Chron. Riddagsbusensi l. supra n. 20. citatô* dicit: „Qui inter Canonicos præ reliquis doctrinæ eruditione & facundiâ pollebat, eum Episcopus Lectorem ordinabat, insignitum honorificâ SCHOLASTICI appellatione, quæ cum dignitate conjuncta, in Ecclesiis Cathedralibus adhuc perdurat, etsi officii cura nulla &c.

137. Prædicta omnia suô confirmat suffragiô JOANNES à BOSCO in *annot.*

ad vitam S. ABBONIS c. 1. ita differens:
 „Scholæ quondam adeò insignes atque
 „celebres in Cœnobio FLORIANCENSI
 „habebantur, ut SCHOLASTICORVM
 „plùs, quinque millibus recenserentur.
 „Hi Didasculis suis, muneris honorarii
 „gratiâ, pro candelis, Edictisve in *Parisiensi*
 „Academiâ, nostrâ ætate, Classium Mo-
 „deratoribus exhiberi consuetis: bina
 „MSta (eò quod necdum typographica
 „ars emerferat) offerebant volumina,
 „quorum numerositas locupletissimam
 „*Floriancensem* conflârat Bibliothecam.”
 Hæc ille.

Sic â veritate alienum non est, quod
 apud P. EGGER *Id. Ord. l. 1. fol. 174.* eru-
 ditissimus Nonnemo ê nominatissimâ
 SOCIETATE JESV vivâ voce palàm te-
 status est: intra mille scilicet annos tam
 copiosos & utiles libros haud editum iri,
 quot ab ORDINE BENEDICTINO jam
 sint editi; hinc scribi, dicive hac ætate vix
 aliquid posse, quod â NOSTRIS non ab-
 undè scriptum, dictumve fuerit.

138. Omissis aliis sexcentis testibus
 tum alienis, tum domesticis, videatur ite-
 rum Heterodoxus ille HENRICVS PE-
 TREVS

TREVS jam supra n. 20. § 70. cit. sic per-
 gens: "Nimirum Abbates & Monachi
 ,, pietate, & eruditæ doctrinæ copiâ præ-
 ,, stantes inter Clericos cæteros emine-
 ,, bant, eorumquè etiamnum in omni, ut
 ,, loquuntur, scibili, monumenta plura
 ,, perpetuâ posteritatis memoriâ digna ex-
 ,, tant. Necdum Academia tunc per
 ,, GERMANIAS, HISPANIAS, ANGLIAM,
 ,, POLONIAM erat ulla; In ITALIA ve-
 ,, rò una tantùm ROMÆ, in GALLIIS CA-
 ,, ROLI M. autoritate & subsidiis institu-
 ,, ta ibidem una LVTETIÆ. Neque ul-
 ,, lum præterea sæculis illis literarum gy-
 ,, mnasium publicum in præmemoratis
 ,, EUROPÆ Regnis extabat. Porro non
 ,, vulgus modò, hominesquè plebei, sed &
 ,, Reges & principes, viriquè nobiles Cœ-
 ,, nobitarum illorum arbitrato, religiosè,
 ,, liberaliterquè educandos liberos suos
 ,, mittebant in illa Monasteriorum *gymna-*
 ,, *sia*, quorum aliqui sub disciplinæ Mo-
 ,, nasticæ regulâ permanentes, in viros
 ,, evadebant tam sanctos, quàm doctos;
 ,, alii à parentibus evocati, strenui Rerum-
 ,, publicarum Administratores, pruden-
 ,, tesquè Curiarum Senatores & Consilia-

„rii fiebant. Quam rem, cum, LANGIVS
 „(Chron. Citizenſi in pr.) pluribus demon-
 „ſtret, non perſequar hîc verbosius, „ ita
 PETREVS.

Consentit MEIBOMIVS etiam *Luthera-*
nus in ſuâ orat. de orig. & officio Cancellario-
rum Academicorum, ubi ſic loquitur. “Im-
 „perator CAROLVS MAGNVS inſtituit,
 „præter Cathedrales Eccleſias, Monaste-
 „ria & Coenobia; quæ tum temporis ni-
 „hil erant aliud, quàm PHRONTISTE-
 „RIA, LAVRÆ & ASCETERIA, ut vete-
 „res nominârunt, videlicet LOCA SA-
 „CRA, in quibus, præter continua pieta-
 „tis exercitia, Juventus veram de Deo do-
 „ctrinam, ſimulquè artes & linguas ne-
 „ceſſarias quotidie addiſceret, ſequè ad
 „operam communi patriæ utiliter navan-
 „dam paratiorem, promptioremquè red-
 „deret. „ Loquitur autem de Monaste-
 „riis BENEDICTINIS, quia paulò poſt ſub-
 „nectit: *ſiquidem hi BENEDICTINI penè ſo-*
li Regnum tenere viſi. Quod & teſtatur
 GRAVESON *hiſt. Eccleſ. tom. 3. pag. mihi*
131. vid. dicta n. 32.

Adſtipulatur CONRINGIVS itidem in
Lutheri caſtris pugil per-celebris, & Histo-
 ricus

ricus non contemnendus, probè adverte-
 tens, ab anno Christi 600. ad annum us-
 que 900. ex insignioribus scriptoribus ef-
 fulsisse in OCCIDENTE nullum, nisi qui
 scientiarum radios à sole Clausstralium
 scholarum hausisset. quos inter numerat
 SALVIANVM, EVCHERIVM, BEDAM,
 RHABANVM, MAVRVM, STRABONEM
 FULDENSEM, HAYMONEM, PASCHA-
 SIVM, RATBERTVM, AMALONIVM,
 HALITGERIVM, *lib. de antiquit. Acade-*
micis.

Nec discordat MARSHAMVS *Anglus*, re-
 formatæ Religionis Scriptor, idcirco et-
 iam minimè suspectus, qui de *Monachismi*
 & *Christianismi* incremento sequentia præ-
 misit. "In ANGLIA idem fuit & *Mon-*
achismi & Christianismi initium, & incre-
 mentum. AVGVSTINVS (BENEDI-
 CTINVS) Monasterii legibus eruditus, ex
 præscripto GREGORII, instituit conver-
 sationem, quæ initiô nascentis Ecclesiæ
 fuit patribus nostris, quibus omnia erant
 communia &c. MONACHATVS olim
 maxima pars fuit gentis Ecclesiasticæ;
 & parietes Cœnobiales diu sanctitatis
 & melioris literaturæ fuerunt sepes. Ex
 illo

„illo seminario prodiêrunt ingentia illa
 „Christiani orbis lumina, BEDA, ALCVI-
 „NVS, WILIBRORDVS, BONIFACIVS,
 „alii, ob Doctrinam & propagatam fidem
 „impensè colendi &c.” Apud PAPER-
 BROCH. *part. 2. apol. suæ §. 5. fol. 470.*

139. Nec solum BENEDICTINI ipsi
 scholas instituere, sed & alios quosvis
 Ordines posteriores in erigendis non tan-
 tum habitationibus, sed & scholis ma-
 gno fuerunt adjumento, quod, ut cæteros
 taceam, inclyta illa SOCIETAS JESV sin-
 gulariter est experta, uti gratus agnoscit
 R. P. HENRICVS LAMORMAINIVS, dum
 R. P. LVDOVICI RICHEOMIL *Academiam*
honoris Reverendissimo Dno REYNERO
à LANDAV, Abbati Mellicensi dedicat, inter
 cætera hæc scribens: “Porro erga al-
 „mam tuam, dicamne Matrem, an Reli-
 „gionem? D. BENEDICTI Patriarchæ pro-
 „lem, omni benedictione, cœlesti scilicet
 „& terrestri affluentissimam, ut pro meo
 „modulo gratus sim, plurima, sed potissi-
 „mum tria me movent. *primum* est; quod
 „nascentem illam, imò & adhuc inter
 „uteri claustra hærentem minimam no-
 „stram Religionem benignissimè excepe-
 rit;

rit; adolescentem autem omni charita-
tis officio foverit, & grandiusculam
jam, & acceptis mediocribus incremen-
tis adultam ita amârit, ac promoverit,
ut Matri similior, quàm sorori possit vi-
deri. Et hinc *2dum* gratitudinis argu-
mentum mihi exoritur, nam non con-
tenta, & Domiciliis SOCIETATIS be-
nefacere, eidem Collegia erexit, & ere-
cta amplissimis censibus annuis dotavit,
ac stabilivit. Atque, ut alia alibi ab eâ
SOCIETATE extructa Collegia taceam;
me verum dicere testabitur omnium
primò Collegium Duacense, benignita-
te Reverendissimi Domini Abbatis A-
QVICINETINI à fundamento extru-
ctum, & annuis redditibus locupletatum.
2dò AVDOMARENSE, Reverendissimî
D. Abbatis s. BERTINI æquè ac Dua-
cense, à fundamentis erectum, & dota-
tum. 3tiò ATREBATENSE, opus Re-
verendissimi D. Abbatis s. VEDASTI
immortali memoriâ dignum. 4tò
MALMODIENSE, quod Reverendissi-
mus Dominus Abbas LÆSSIENSIS
fundavit, & annuis proventibus sta-
bili-

„stabilivit. Et his quidem Collegiis in
 „GALLO-BELGICA SOCIETATIS pro-
 „vincia, liberalitate, pietate, ac charitate
 „tui similium Ordinis patriarchæ s. BENE-
 „DICTI Abbatum, erectis gaudet SOCIE-
 „TAS. IN GERMANIA autem FULDEN-
 „SI, Reverendissimi, Illustrissimi, ac Piissi-
 „mi Principis ac D. BALTHASARIS Â-
 „DERNBACH, ibidem Abbatis munificen-
 „tiâ ac zelô pietatis extractô ac fundatô.
 „Tertium caput, quod me movet, ut gra-
 „to prosequar animo sanctissimum tuum
 „ORDINEM, sunt, cùm alia innumera in
 „universo ORDINE, tum maximè, quæ in
 „oculos incurrunt Cœnobia, D. BENE-
 „DICTO in *Austria*, infra & supra *Onasum*
 „dicata: nec non ea, quibus excolitur
 „utraque *Styria*. Horum olim perma-
 „gnam expertus sum benignitatem, &
 „non minorem hodie, qui domum pro-
 „bationis *Leobiensem* incolunt, experiun-
 „tur; illorum autem hîc *Viennæ* domus
 „nostra quotidie singularem experitur,
 „quâ ut plurimum in suarum persona-
 „rum sustentatione se adjuvari sentit. Ita
 „hoc ipsum aliquâ exteriori grati animi
 „signi-

„significatione profiteri gestit,, &c. LA-
MORMAINVS.

Sicquè ALVAREZ de PAZ. è SOCIETA-
TE JESV Scriptor illuminatissimus, s. BE-
NEDICTVM *omnium sanctarum Religionum*
Patriarcham, ac specialiter SOCIETATIS
JESV Patrem sanctissimum appellat; & me-
ritò, non solùm, quia s. IGNATIVS vi-
tæ suæ spiritualis, Societatisquè funda-
menta jecit apud BENEDICTINOS, sub
manuductione JOANNIS CLANONII,
atque (utì testatur MARCVS ANTONIVS
SCIPIO) in monte SERRATO tunicam
nigram (quæ cum superpellicio habitus
BENEDICTINORVM Clericalis est) ac-
cepit; sed & ob plura ab Ordine s. BE-
NEDICTI SOCIETATI JESV donata
Collegia &c. &c.

140. Nunc Candide Lector ex proba-
tò satis hòc antecedente: SCHOLÆ BE-
NEDICTINORVM *sunt antiquiores omnium*
aliorum Ordinum scholis, ex hòc anteceden-
te (inquam verbis Ezech. 7.) fac conclusio-
nem; ergo, Et hòc titulò BENEDICTINI
in Disputationibus precedunt omnes, etiam
Canonicos Regulares Ordinis s. AVGVSTINI.
Si

Si quis minùs gnarus modernas BENE-
 DICTINORVM scholas publicas vel emi-
 nùs lustrare cupiêrit, videat P. EGGER *Id.*
Ord. Hierarch. Benedicte. l. 1. p. 3. Si & Ju-
 niorum Scriptorum notitiam exposcis,
 vid. BERNARD. PEZ *ep. apol. ep. X.* ubi
 anno 1600, usque ad 1715. enumerat
 559. omissis multis aliis, quorum noti-
 tiam habere non potuit, quibus, si adjun-
 xeris eos, qui ex post scripsêre, numerum
 istum justè augebis.

Colliget etiam ex his discretus Lector,
 in Ordine S. BENEDICTI non esse nul-
 lum studiorum & talentorum usum, vi-
 tam BENE DICTINORVM præter Missam
 & chorum, non esse otiosam, nec videri
 commodiorem, quàm ut sufficiat ad vin-
 cendas tentationes, uti probrosè objicit
 de vitæ statu deliberanti ANONYMVS
 quidam è S. JESV Scriptor in suò libellò
 (*Cura salutis*) intitulatò, *Viennæ* primùm
 editò, anno 1714. demùm anno 1716. Co-
 loniæ recusò.

141. OBJICIES. Cum PELLIZ. *l. n. 127.*
cit. in Confessibus literariis PP. Dominica-
ni præcedunt quoscunque Regulares, tam
 Men-

Mendicantes, quàm non mendicantes, etiam MONACHOS, etiam Clericos Regulares, etiam ipsos Canonicos Regulares; ergo BENEDICTINI non præcedunt.

Resp. Si ob excellentiam scholæ PP. *Dominicanis* concedenda sit præcellentia in Congressibus literariis, BENEDICTINI, utpotè plerique eandem scholam sectantes, in reverentiam D. THOMÆ Theologorum SOLIS (quamvis is in monte CASSINO educatus, primam eruditionis suæ lucem à BENEDICTINIS hauserit) non multùm adversabuntur; quia autem *Dominicani* ipsi non ambiunt præcedere BENEDICTINOS, etiam in Disputationibus, sed contenti sunt ordinatione & constitutione CLEMENTIS VIII. *inter cætera, & Const. pretiosus, emanatâ à SSmo Domino nostro BENEDICTO XIII. anno 1727. Sept. Calend. Jun. quibus adjudicatur* ipsis præcedentia *supra cæteros Mendicantium, aliorumquè Ordines, ita, ut primi & immediati post antiquos Ordines Monachales locum NB. in omnibus primum, honorabiliorem & digniorem obtinere debeant. Quæ particula, omnibus, intelligitur, uti dictum n. 130.*

supra

P

hinc

hinc rectè negatur Antecedens juxta BORD.
Theatr. præc. n. 232.

142. DICES. *Canonici Regulares Doctorem habent s. AVGVSTINVM, & scholam PETRI LOMBARDI, Magistri sententiarum, ergo deberur ipsis præcedentia. Resp. s. AVGVSTINVM Canonici Regulares, ut Doctorem non magis habent, quàm PP. Dominicani, imò minùs, quia illi s. AVGVSTINI regulam tantummodò sequuntur, Dominicani autem præter regulam cum D. ANGELICO omnem ejus doctrinam.*

PETRVS LOMBARDVS, esto, fuerit *Canonicus Regularis*, floruit sub ALEXANDRO III. anno 1181. defunctò, aliquot jam sæculis ante ipsum BENEDICTINI erexere & habuere scholas, ut jam dictum. Unde negatur consequentia.

143. Abjiciantur nunc tandem ista COMMENTATORIS cornua, in caput proprium reflexa. Audiatur CACCIALVPVS in suo *conf. col. 7. DD. Canonicos Regulares sic alloquens: deponatis ergo stimulum præcedentia vestra, quæ meò Judiciò defendi non potest, ne pertinacia transeat in ambitionem, à quâ hæctenus potuerunt excusare vos rationes inductæ pro vobis.*

Atque

Atque hæc pro nunc de favorabili quidem, tamen etiam odiosâ hâc materiâ, ad avertendum commune contra BENEDICTINOS præjudicium, dixisse sufficiat, quamvis dicendorum aliàs suppeditetur copiosa materia, non nisi â provocatô ulterius diffundenda.

Protestamur cum MABILLONIO *fol. 56.* nos non ambitione honoris, aut præcedentiæ indebitæ, sed amore veritatis, & ad tela Adversariorum præsumptuosè in BENEDICTINOS jacta, religiosô moderamine inculpatæ tutelæ observatô, retundenda, in arenam descendisse. - - Confidimus hâc disputatione, amicitiam, quæ Deô secundante inter *Canonicos Regulares* & BENEDICTINOS aliàs floruit, non temeratum, sed potius redintegratum iri. Hôc animô, & finaliter ad majorem Dei

(primæ & æternæ veritatis) gloriam,

quæ

scripsi, scripsi.

✠ (o) ✠

P 2

IN-